

FJÓRÐA ARGJABRÚGVIN UM SANDÁ

**Jógvan Arge,
varaborgarstjóri**

Tað er av sonnum ein stórir dagur, nú fjórða brúgvín um Sandá í morgin verður latin upp fyri almennari ferðslu. Brýrnar millum Argir og Havnina hava allar dagar havt stóran týðning. Fyrst og fremst fyri argjafólk og grannar teirra vestanfyr, men eisini fyri havnarfólk, sum hava havt ørindir á Argjum.

Brýrnar umboða menningina á Argjum. Niðursetumaðurin Andrass Mortansson setti sær fyr at gera brúgv um Sandá stutt eftir, at hann og hansara húski í 1829 høvdu sett seg niður í húsunum eftir spítalska hospitalið úti í Støðni.

Gangast kundi um Sandá eftir lógarsteinum niðri við fossin í Sandágerði, men hetta var eitt svikaligt samband. Hjá Andrassi

ráddi um altíð at sleppa um ána, tí hann skuldi arbeiða víðahvar. Hann helt tað vera ov trupult at verða skjútsaður til Havnar, tá ikki var farandi um ána.

Hann spurdi tí amtmannin Ferdinand Tillisch um stuðul til at gera brúgv um ána, men hann svaraði tvørt nei. Tí fór Andrass undir brúnna fyr eina rokning so tíðliga sum í 1831.

Fyrstur um brúnna

Fyrsta brúgvín varð lógd har, sum áin klovnaði um hólmanar, tí har hevði hon minstu megina. Við stórum gróti laðaði Andrass upp undir báðar áarbakkarnar og nakað út í ána. Miðstabbinn varð laðaður á hólmanar báðar, og træbrúgv við rekkverki lógd millum stabbarnar.

So mikið sterk var brúgvín, og so væl var arbeiðið frágíngið, at vit framvegis í dag kunna skoða verkið hjá Andrassi. Tað tók Andrassi fyra ár at gera hesa brúgv. Tá hon var liðug í 1835, helt amtmannin fyr, at nú kundi Andrass taka bummpengar frá øllum teimum, sum um brúnna fóru.

»Nei«, svaraði Andrass, »øll skula sleppa eftir brúnna uttan at gjalda mær nakað, men amtmannin skal vera tann fyrsti at ganga eftir henni. Tann straff skal hann liða afturfyr, at hann

Eitt kuriosum: Fyrsta kongiliga vitjan á Argjum í 2005. Jógvan Arge, varaborgarstjóri, fylgir Fríðriki, krúnprinsi, og Mary prinsessu, yvir um Sandá eftir elstu Argjabrúnna

vildi ikki lata mær styrk. Gerið so væl, harri amtmannur!»

Áðrenn hann legði á brúnna, lat amtmannin Andrassi 10 ríkisdálar. Í ein stein sunnast í brúnna hevði Andrass høgt búmerki sitt AM Arge 1835. Eitt stórt tak var tikið, kanska tað størsta fyr at gera tað liviligt á Argjum. Brúgvín var nú tann tryggja farleiðin millum Argir og Havnina í næstan 100 ár.

Stóran týðning fyri Argir

Jákup í Mattalág og aðrir laðaðu aðru brúnna millum Argir og

Havnina seinast í 1920unum. Hon varð sett eitt sindur niðari enn fyrsta brúgvín, og tá tann triðja brúgvín varð stoypt seinast í 1960unum, var hon staðsett um somu leið. Hon fer framvegis at verða brúkt, men sleppur nú undan at leggja rygg til alt trýstið.

Argjabrýrnar hava havt stóran týðning fyr argjafólk. Tað hava tey eisin í virt við at varðveita týðandi partar av teimum avlógdu brúnnum. Hendan fjórða brúgvín, sum er nógv tann størsta – og dýrasta – fer at gera góðan mun, nú fleiri túsund fólk bógva á Argjum.

Hesa brúnna hevur Tórshavnar kommuna bygt fyr skattakrónur frá sínum borgarum.

Tað hevur verið ein long tilgongd at fáa brúnna frá hondini. Fyrstu tekningarnar, eg sá, lógu á býráðsborði fyrst í 2000-árunum. Vit tóku eisini avgerð um, hvørja brúgv, vit tá vildu gera, men so fór verkætlanin til góðkenningar, og tá kom sperðil í.

Síðani hava mangar forðingar og útsetingar verið á leiðini. Nú er tann fjórða brúgvín um Sandá loksins liðug til mikla gleði fyr tey, sum skula brúka hana í framtíðini.

Leygardagin klokkan 16 verður hátíðarhald við nýggju brúnna um Sandá, sum tá verður tikin í nýtslu